

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Szozat a' Székely Nemzethez.

Német László kormánybiztos leveléből értesültem azon tettekben mutatkozó nagyszerű hazafi érzésről, melynek következménye lön hogy 10,000 szabad székely kélt föl, és jó rokonainak, a' végpusztulással fenyegetett magyar testvéreknek segítségül. — Bár mily' nagyszerű e' jelenet 's bár mily' jól esett lelkemnek, a' testvériességnek 's a' kötelesség teljesítésének ezen ritka példája — de őszintén bevallom hogy reám nézve váratlan, meglepő nem volt — hiszen ki ezen kétkedett volna az a' vitéz székely nemzetet legkeservebben bántotta és gyalázta volna meg. —

Nemzetünk ezer éves történetének sokszor borus de gyakran fényes dicső lapjain tündöklőn állanak a' székely nemzet vitéz elszánt tettei följegyezve 's bár karja súlyát mindég igazságos ügyben érezteté elleneivel, — s bár mindég a' szabadságért küzdött 's ontá vérért — de soha igazságosabb ügyért, mióta az emberi nem él fegyvert nem fogott nemzet mint a' magyar nemzet. — Királya önként egyezék bele szabadságába, megesküvék hogy megtartja és tartatja, — alig néhány hónap mulik el — rácz, horvát, oláh gyilkosok béreltetnek föl, saját katonáival támogatja, nem csak hite szentségével biztosított szabadság elrablására, de a' magyar faj kiirtására, mely oly gyakran tartá meg a' koronát az uralkodó háznak. Legvadabban dühöng ez ármány erdős hazánkban — tudják önök az eseményeket, a' páratlan vad-ságot melyel fajunk irtatik, virágozó városaink semmivé tétetnek, ártatlan nők, gyermekek, öregek kinoztatnak 's gyilkoltatnak. — És ily körülmények közt ne kelne föl a' szabad székely nemzet? — ne teljesitené kötelességét? — az lehetetlen! — és ezt a' székely nemzet megmutatá, hogy érez testvéreiért, érez a' szabadságért. — A' székely nemzetnek is van számolni valója, nem igaz székely az, kinek lelkéből ki volna veszve emléke a' Mádfalvi istentelenségnek. — A' szabad székely ka-

tona zsarnokság alá igaztatott. — Ezért számolni kell, szabaddá kell lenni ismét a' székelynek, mint volt évezred alatt — megszűnni a' katonai vas igaznak. — A' magyar haza nem lesz háládatlan hű fiait iránt, meg fog szünni a' határori szolgálát, és gondoskodni fog az ország, a' székely nemzet anyagi jóllétéről, 's telepítéséről. —

A' meszsze Dráva partjairól jövek én Erdélybe, a' kedves testvér hazába — föladatomban nagyszerű 's csaknem emberi erőt haladó — magas tisztem elfogadását 's annak sikerét a' vitéz székely nemzet közremunkálására fektetém 's alapítám — és én nem csalódtam — ohajtva várom azon időt, midőn a' székely szabad földre lépve, saját tűz helyénél láthatom meg a' szabad székelyt.

Köszönet a' haza nevében. Föl! vitéz székely nemzet tömegestől, föl! testvéreitek a' legborzasztóbban gyilkoltatnak, rokonaitok, véreitek a' legsúlytöbb inségnek kitétetvék; városaink, falvaink porrá égettetnek, föl! seregeljetek a' szabadság hőse B e m tábornok körül, ki eljőve meszsze hazából küzdeni érettünk, illő hogy mi magunkért keljünk föl és küzdjünk, föl sietve hozzá Szeben alá, a' kigyónak fejét kell megtörni.

Kolozsvártt, februar 6-án 1849.

Az egyesült Magyar és Erdélyország
teljhatalmu országos biztosa.

Csány László m. k.

Jeremiás Miklos és Filep György őrmesterek Bangya őrnagy zászlóaljából, Rauch kapitány századjából, ugyancsak ezen századosuk utasítása nyomán, néhány előőrsi bátor legénnyel Gyöngyösre nyomulván, ott a' gyöngyösi polgármestert, ki a' megyén keresztül, Miskolcz fele vonult ellenség után, midőn annak az egész megyében már nyoma sem volt, eleséget szállítani merészelt, valamint szintügy gróf Montecuculi ellenséges ezredest hg Auersperg vasasaitól; elfogták, 's fogva Debreczenbe kísérték.

A' nevezett derék őrmesterek, kik magokat már más alkalommal is kitüntették, hadnagyokká

előléptettek, a' jeles merényletben részt vett le-
gényiség pedig fejenként négy magyar arannyal
jutalmaztatott.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, február 7.

A' ki mostanában dolgaink kimenetele felől
valami fontos jóságot, status bölcseségre mutató vé-
leményt akar mondani, vagy plane másutt keres
vigaszt és reményt, mint a' hol valósággal létez, sa-
ját életrevalóságunkban, az rendesen így szól:
„Ej mit Pest, Komárom, Arad, Szeben-
'sat. Istennek és Európának kell dol-
gainkba beleszólni.“

Szép vigasz, jó vigasz. Nem akarunk legki-
sebbet is levonni értékéből, sőt azon feltétel alatt,
melyet Isten maga szabott a' segélyét sovárgók-
nak, hogy t. i. segítsünk mi magunkon és csak
ugy fog ő szent felsége is megsegíteni, e' hitben
és reményben kivánnunk élni utolsó lehetetünkig.

Azonban Isten utai beláthatlanok; és jelenleg
csak nem így vagyunk Európával is. Külföldi la-
pokat 1849-ből még nem láttunk; csak igen ho-
mályos alaku hírek, mik csodálatos utakon hoz-
zánk átszivárognak.

De ha már belévtünk, néhány külföldi e-
seményt mégis fogunk olvasóinknak elősorolni.

Kezdjük a' közelebbieken és úgy menjünk a'
távolabbiakra.

Galicziában forradalmi mozgásnak kell len-
ni. A' Közlöny egész terjedelmében közli magát
azon katonai parancsot, mely Gallicziát Bukovi-
nával együtt ostromállapotba helyezi, a' népet le-
fegyverzeni rendeli, gyülekezéseket, sajtót és be-
szédet 'sat. megtilt. Az osztrák dynastia tehát vi-
gan van. Olaszthonban ostromállapot; Austriában
ostromállapot; Magyarországon ostromállapot;
Galicziában ostromállapot. Szép kilátások nemde?
Ugyan mit is fog már mondani azon erdélyi pe-
csovic táblabíró, ki minapában így nyilatkozék:
miért erőlködünk mi magyarok hasztalan, hisz Gal-
licziából, ha kell anynyi katona özlök be ránk,
mig földünket ellepi?

Olaszthonban a' fegyverszünet ideje még ja-
nuariusban lejárt. Azt pedig tudjuk, miként e' det-
tozott fegyverszünet arra volt számítva, hogy az
alatt ellenünk fordítsák az olaszok leigázására al-
kalmazandó erőt is. A' piemonti hadsereg Frank-
honból kapott fővezért. Derék sereg, jó vezér.
Csak az a' Carlo Alberto igazán akarna valamit!

A' német birodalmi gyűlés kidobta Austriát a'
szövetségből. Így bannak rühes malaczcza a' ka-
nászok. Minden csürhéből kihusángolják; végre e-
bek és varjak martalékává kell lennie.

Poroszthonból német császárságot akarnak csi-
nálni. Ebben már csak anynyi a' vigasztaló, hogy

azon népet, melyet szeretett királya egyszer csu-
pa félreértésből összeágyuztatott, 's mely nem
győzi eléggé bámolni a' dialectica remekléseit ta-
valy nyert constitutiojában, hol majd minden pont
azon sajátsággal bír, mint az erdélyi 1791: 12.
t. cz. máskép érti a' király, máskép a' nép — ezt
a' népet tehát addig hergelik, míg valaha ereje
és fejlettsége öntudatára ébredvén, zsarnokait min-
den pereputyostól Filep Lajoshoz, vagy talán Plu-
tohoz fogja küldeni Wisth-parthie-ra.

Frankhonnal legnagyobb elszigeteltségünk da-
czára is folytonos érintkezésben állott kormányunk.
Teleki László követünk bizonyosan nem tölti be-
nyén napjait. Onnan kaptuk középponti hadsergünk
fővezérét a' hős Dembinskyt. Ott vannak az elte-
metett Lengyelhon ezerekre menő száműzöttjei. On-
nan legtöbbet várhatunk.

Szilágyi Sándort, a' Pesti Hirlap szerkesztő-
jét Wrba, vagy ki az ördög, haditörvényszék e-
lébe állította, mivel külföldi lapok után kitalálta
irni a' Pesti Hirlapban, hogy Oroszország-
ban forradalom ütött ki. Lenni kell vala-
minek a' dologban, mert különben józan eszű em-
ber előtt megfoghatlan, miért állították Sz. Sán-
dort haditörvényszék elébe.

Azt tudjuk, miként a' sirja szélén tántorgó
Habsburg ház mindig az északi colossus felé nyuj-
totta kezeit. Az is kétségtelen, hogy ez a' jég-
medve azért vonakodott európai dolgokba vegyülni,
nehogy járomhoz szoktatott népe eltanulja a' sza-
badságot. Na ugyan megjárja az ostrák monarchia,
ha Miklós bácsinak is saját háza előtt kell seperni.

Angliáról csak annyit tudunk, hogy a' na-
pokban sok mindenféle árucikk érkezett a' ko-
lozsvári boltokba. Ha kérde az ember: honnan?
Angol cukorral, angol kefével, még csak angol
kávával is kínálják. Angliát, a' historia tanusítá-
sa szerint diplomatiái ügyekben mindig kereske-
delmi érdekei vezették. Ha nagy kelete lesz a' cu-
kornak, még megtanulhatja Angolhon, hogy jó
fogyasztók lehetünk számára, kár engedni, hogy
a' hitvány osztrák gyárak monopolizáljanak.

Ime uraim egy széttekintést tevének csak nem
egész Európára. Nemde a' viszonyok mindenütt
kedvezőleg állanak részünkre?

Hátha még tulszárnyalunk az Oceánon 's on-
nan azon örvendetes tudósítást hozzuk, hogy A-
merikában arany vidéket fedeztek föl. Egy
ember napjában 3 — 4000 p. forint értékű tiszta a-
ranyat állit elő. Ez bizonyosan a' papír pénz meg-
drágulását vonandja maga után. 'S akkor aztán
kicsoda lesz gazdagabb nálunknál?

Egy szó mint száz: az egész világ részün-
kőn van, csak mi legyünk emberek a' gáton.

Segítsünk magunkon 's Isten, Európa és a'
világ is úgy segít meg.

Vizakna, februar 1. *)

Szerkesztő ur!

Tegnap özszes sergünk szelindeki állomásából kimozdulván, egyik része Bem tábornok vezérlete alatt, a' nélkül, hogy ellenség mutatkozott volna, ide Vizaknára beérkezett, mely városnak özszes magyar és oláh-ajku lakosítól a' legszivesebben fogadtatott. Seregünk Czech alezredes vezénylete alatti másik része Nagy Csürnek indult a' hol is a' város előtt ellenséges elő-örökre bukkanván, vezérlete alatti számra kevés, de bator 's elszánt seregével, a' városból, az ágyukkal is ellátott ellenséget, mely mintegy 6 század gyalogságból állott, kinyomta 's a' várost elfoglalta; azonban mintegy két óra mulva az ellenség Szebenből tulnyomó erővel megtámadván, mintegy délutáni kétora tájban, egész estig tartó harcz után, melyben részünkről 1' tiszt és 3 közvitéz elesett, az ellenség részéről azonban sokkal több, mit az elhullott számos tokmányok 's fegyverek, melyek ide szállítottak eléggé bizonyítanak, alezredes ur seregével szintén ide Vizaknára bevonult. E' harczban sikerült, az ellenségnek Nagy Csürben levő három szekér puska töltvényeit, egy orvost 's 6 közembert elfogni.

Seregeink állomása változtatásának oka, hogy a' Beke őrnagytól vezetett sereggel, mely biztos tudósítások után hozzánk közeledik minél előbb egyesülhessünk.

Szinte örvendetes hivatalos tudósítást vett tábornokunk Csík és Gyergyó özszes székely lakosságától, kik egy tábornokunkhoz intézett folyamodásukban, eddigi a' haza iránt elkövetett bűneiket bünbánólag elismerve, azon kegyelmet kérik, hogy eddigi vétkök helyrehozására engedtessek meg, hogy tábornokunk vezérlete alatt fegyverben álló kész 8 zászlóaljakkal 's ágyukkal a szabadság kivívásában ök is részt vehessenek. E' folyamodást, mely felette érdekes 's valóságos bizonyítványa annak, hogy mennyire felvilágosodott a' reactio által leginkább elámitott 's behálózott csíki székelység is, mihelyt lehetséges lesz, összámarára egész kiterjedésében megküldi.

Kiss Sándor.

Budapesti hírek. Legujabban, biztos kezekből érkezett budapesti tudósításból következőket emelünk ki.

Windischgrätz placatjai, melyek közül min-
tául már e' lapokban is volt egy pár a' közön-

*) T. levelezőnknek egy későbbben kelt levelét közölték volt még hétfői lapunkban. Azon levelet futár hozta ez pedig a' rendes postán jött. Szerk.

ségnek bemutatva, úgy látszik tévesztik hatásukat a' közönség irányában arra nézve, mint a' Feldmarschall számított. Budapest lakosai ugyanis, midőn az utcák szegletein fölraggatott placatokat olvasgatják, közönségesen boszszus sohajtással távozva mormogják: „még csak ezután lenne ám a' haddel hadd, ha isten a' magyarnak fegyverét szerencsésen nem vezérlelé.“

És ebben csalhatlan igazság 's bizonyosság van, ha a' nép érdekét felfogva, a' vas veszszőnek önként meg nem görnyesztli hátát, mert nincs példa a' történetben, hogy a' nép ereje fölött bár mily zsarnok hatalom tartósan uralkodhatott volna. De arra van példa 's legtöbb az ausztriai camarilla-kormányja idejéből, hogy midőn a' saru szoritani kezdé lábát 's más menedéke nem volt, gyáva eszközeit, kibérlett zsoldosait dobta oda politikájának áldozatául. Windischgrätz 's czinkos társának sorsát a' körülmények határozzandják el; 's mi fejünket nem mernék rá tenni, hogy őt is nem fogja azon sors érni, mely érte 1838-ban azon gyalázatos árulót, ki remélt pünkösdi királyságáért az akkori kormánynak lön áldozatja és nem vitatjuk, hogy a' kedves rebellis nem fog-e valóságos rebellisnek canonisáltatni, ha koczkafordultával a' camarillának oly kilátása lesz, mint a' Czegléd alatti csatánál megfutamodott vasasnémetek egyikének, ki egy kapufélfánál keresett menedéket.

A' Spitzlik egyébiránt anynyira divatba léptek Budapesten, miszerint minden nyilvános helyeken csoportosan jelennek meg zsákmányt keresni 's olykor megtörténik, hogy ügyességök kitüntetése végett egy két becsületes embert elhurcolnak. A' hadpolitikai bizottmány által kinevezett közvádlók szerepét Hegyesi és valami Kossalkó viszik, amaz ismeretes a' pesti gyűlésekből, mint a' dohánytrafika feltalálójának, Dessewffy Emilnek kakuk órája, emez nem anynyira igénytelen, mint jelentéktelen ember, Szógyéni László 's Ürményi Józsefaek creaturája 's hajdani kosztosa, ki csak akkor és úgy gondolkozik, mikor és a' mint azok gondolkoznak.

Fájdalom, hogy azok közül is állottak némelyek a' spitzlik taborába, kik ezelőtt legradicallabbakul valának ismeretesekek. — Majd ezek radicalis cura alá kerülnek.

Januar 9-én már horvát katonák váltották fel a' megyeháznál úgy, mint a' városbáznál az őrállomásokat, 's a' városi darabantok és megyei hajduknál talált fegyvereket elszedték.

Januar 10-kén egy nemzeti zászlót, mely Kossuth rendeletére mondatott készültnek, a' rabló zsoldosok kezökbe kerítvén, azt az utcán fel 's alá hurcsolva gonyolták, 's özszeviszszá tépve 's gázolva Jellachichoz vitték. Ez alkalommal egy pár ifju Kossuthot éljenezvén elfogatott 's kísérés

közben szájukat anynyira ütötték, hogy azok fel-
dagadva vérbe borultak.

A' kereskedés anynyira pangásban van, mi-
szerint azt a' szó teljes értelmében megállottnak
lehet mondani, 's a' boltok, leginkább pedig a'
mesteremberekéi folyvást csukvák, mert az ingyen
vásárolni szerető ellenséges katonák prédáinak
nem akarják kitenni vagyonukat. Az iparüzök és
kereskedők fájdalmasan panaszozzák a' jelen álla-
potot 's elragadtatással emlegetik a' magyar kormá-
ny alatti időt, őszintén megismerve, hogy mi-
óta Budapest fenáll a' kereskedés is épen oly é-
lénken 's oly haszonnal nem üzetett, mint az utób-
bi időben.

A' hadpolitikai bizottmány fellállítása követ-
keztében majd nem naponkint történnek befogatá-
sok, a' jelentékenyebb emberek töbnyire éjjel fo-
gatnak el. Czuczor jan. 18-án fogatott el éjjel,
mivel fekvő beteg volt kérte poroszlóit, lennének
gondal ara, hogy meleg szobája legyen mert a'
hideg, beteges állapotát meg ártalmasabbá tehetné.
„Csak öltözzék ön jó melegen“ szolla hozzá, ma-
gyar nyelven az egyik gaz czinkos; „nincs időnk
hoszszasan discourálni“

Jan. 15-én a' sercsarnokban Morelly reunit
adott, mely alkalommal számtalan katonatiszt és
polgár jelent meg. Egyik tiszt Morellinek a' „Gott
erhalte“-t parancsolá játszani. Morelli szót fogadott
's a' zene megkezdett, 's az említett tiszték
helyeikről felkelve „herunter mit dem Hut“ felki-
áltással a' polgárok fejéről lecsapdosták a' kala-
pokot. A' polgárok egy része eltávozott más ré-
sze magát meg húzva engedelmeskedett. A' zene
végeztével a' tiszték azt ujrátatják, 's Morelli
kivánságukat teljesíti, de annak végeztével a'
polgárság nagy része viharos lárma közt Rákoczi
indulóját követeli, Morelly ezt is eljátszá, 's
játzás közben lön iszonyu taps, és fütty, végre ve-
rekerdés.

Ugyan e' napon a' két pisztoly című foga-
dóban is a' katonaság és a' polgárok között veszeke-
dés volt, a' tiszték gyalázva beszéltek a' magya-
rokról, vége a' dolognak az lett, hogy a' ven-
déglos közbe szollott, követelvén a' garázda ka-
tonáktól, hogy vendégei iránt, kiktől él kimélete-
sek legyenek, különben fel adja őket; és elis in-
dult a' vendéglos de a' korcsmahős katonatisztek
utjában feltartoztatták, 's egy őrnagy némi csen-
det csinált.

A' rabló katonák szemtelen követelése határ-
talan, beszállásolásnál butorzatlan szobát a' köz-
emberek sem akarnak elfogadni, mindent, a' szo tel-
jes értelmében mindent követelnek mi a' kénye-
lemhez tartozik, a' katonai laktanyák üresek, a'

katonaság mind magánépületekbe van beszállásol-
va. (Közlöny.)

(Vége következik.)

Felszólítás.

(1) Szándékom levén Erdélynek egy, a' le-
hetségig hü és kimerítő térképet készíttetni, fel-
szólítom mindazon mérnök urakat, műértöke,
vagy bármely magán egyéneket. kik egy ily tér-
kép pontos elkészítéséhez megkívántató adatoknak
birtokában volnának, milyenek például régibb föld-
abroszok, egyes vármegyék vagy faluk térképei,
földismei (:geognostical.) térképek, háromszög-
tan (:trigonometria:) vagy légsúly mérő (:baromet-
rum:) általi hegymérések, csillagászati (:astrono-
miai:) hely-kiszámítások stb. — sziveskedjenek
azokat a' volt kormányzék építészeti hivatalába
béadni, hol átvételükről nyugtatóvány adatván, hasz-
nálásuk után hiba nélkül vissza fognak tulajdo-
nosaiknak szolgáltatni.

Toth,
alezredes. (3)

Legujabb Szépirási tanítás,

AMERIKAI MODORON ALAPULVA,

(1) mely szerint, minden egyénnek, 11 éves ko-
rától fogva, alkalom nyújtatik, 8 óra alatt, a' legrosz-
szabb és legolvashatlanabb, **mind magyar, mind
német írását**, szép folyová, kereskedelművé, vál-
toztatni át.

Azon vidéki urak, kik itt nem sokáig tartoz-
kodva, még is e' tanításban részesülni kíváncznának,
kétszer napjában vehetvén leczkéket, négy nap alatt
kések lehetnek.

Itteni tartozkodásom rövid időhatárok közé van
szorítva.

Midőn alólirt, mindenütt nagy tetszéssel helyes-
léssel, és rendkívüli előméréssel örvendeztetett meg,
és ezen tanítási tehetségéről, és valóságáról, a' kiállít-
ott tanítványok hiteles bizonyítványai által minden-
kit bizonyossá tehet, nem kételkedik, hogy a' t. cz.
közönségnek bizodalmit itt is megnyerhetendi.

A' tanítás, a' részt venni akaroknak, tetszésök sze-
rint, akár saját lakásukban, akár az alólirt lakánál-
történhetik. Lakik: Biasini veudéglojében 22 szám. (3)

Kirschner Sándor.

(1) A' kolozsvári, Szent Józsefről nevezett nagyobb
nevelőház (:Seminarium:) külsőmonostorutczában orvos-
tudor Szabó Jozsef és számtiszt Hiemesch György telke-
ik szomszédságában lévő majorja, külsőfarkasutczai kert-
je, — szántó és kaszáló földjei — folyo 1849-ik év feb-
ruarius 14-én az irt nevelőházban tartandó árverés utjáu
több esztendőkre haszonbérbe fognak adatni.

Kolozsvárt februarius 7-én 849

(3)